

AdventInfo

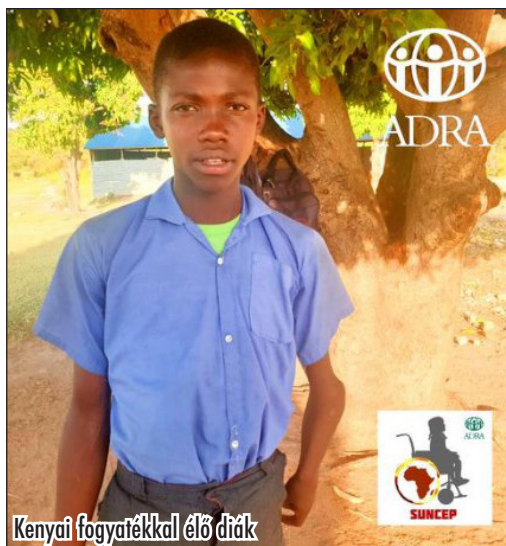
A Hetednapos Adventista Egyház Magyar Uniójának információs lapja

2022. február 26.

Tekintsünk felfelé, vezessünk Menny felé!

Támogatónk a Hungary Helps!

Pozitív elbírálásban részesült az ADRA Adventista Segélyszervezet pályázata

Kenyai fogyatékkal élő diák

gyermekek támogatását célzó programunkat.

A folyamat még tavaly kezdődött, mikor az ügynökség által ösztöndíjasként Magyarországon tanuló Edwin Wagah megkeresett bennünket, és benyújtotta részleteiben kidolgozott programját hozzánk, mely a kenyai Migori megyében, fogyatékkal élő gyermekek oktatásba történő bekapcsolódására vonatkozott, és feltett szándéka volt, hogy hazatérve megvalósítja azt.

A program komplex kialakításában helyet kapott a fenntarthatóság is, mely fontos szempont egy-egy program

megvalósításakor. Tavaly nyáron fogadtak bennünket az ügynökség munkatársai és akkor jelezték, hogy októberben támogatási igény benyújtására van lehetőség. Ezzel

élve két alprojekttel kapcsolatban nyújtottunk be kérelmet, melyből az egyiket megnyertük. A programot az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Karral közösen valósítjuk majd meg, melynek fókuszában 5 helyi iskola fogyatékkal élő diákok fogadására történő alkalmassá tétele áll. Ennek érdekében a szakemberek az ADRA Kenya és a helyi oktatásügyi minisztérium munkatársai fognak találkozni és együtt dolgozni a fejlesztési programon.

Időközben saját erőforrásból el is indult 6 gyermek támogatását célzó programunk, melynek tapasztalatait felhasználva a jövőben szeretnénk személyes támogatói rendszeren keresztül bővíteni a gyermekek körét. A program további részleteiről rendszeresen beszámolunk majd az *AdventInfo* hasábjain, honlapunkon, valamint közösségi oldalainkon.

Sitkei Zoltán
ADRA Alapítvány
ügyvezető igazgató

A Miniszterelnökség Hungary Helps ügynökségének 2022-re vonatkozó költségvetéséből támogatja a kenyai SUNCEP különleges szükségletű és fogyatékkal élő

Egyházi COVID konferencia

Ahogy arról már előző számunkban is hírt adtuk, a Transzeurópai Divízió szervezésében COVID konferenciát rendeztek 2022. január 19-én a divízió YouTube csatornáján, ahol teológus, jogász, orvos és mikrobiológus-viroológus adventista szakemberek tartottak előadásokat a COVID-19 világjárvány következtében felvetődött vallási, jogi, életmódbeli és virológiai kérdésekről.

Az online konferencián jelen volt a Generálkonferencia Vallásszabadsági, va-

lamint az Egészségügyi Osztályának vezetője, egy egyházjogász és a Loma Linda Orvostudományi Egyetem egyik világhírű immunológus professzora.

Az eredeti előadás angol nyelven itt nézhető meg: <https://www.youtube.com/watch?v=W7mnJVasK0s&list=PLH1TYU7ArSTL0iQ4srsanO7JKiMeybUTX>

Az *ESZO Infó* korábbi számaiban (2022./01.20./01.27./02.03./02.10./02.17) kisebb részletekben adtuk rövid beszá-

molót a négyórás konferencia anyagáról. Az *AdventInfo* jelenlegi számában egyszerre közöljük ezeket a mellékleteket a 6-9-ig terjedő oldalakon.

Dr. Ósz-Farkas Ernő
ESZO vezető

Hogyan imádkozzunk az utolsó napokban?

Nők Nemzetközi Imanapja, 2022. március 5.

A Női Szolgálatok Osztálya minden évben kiemelten kezeli ezt a napot. Nagyon fontos ez a nap, hiszen világszerte viszonylatban mi nők ilyenkor együttesen, közös imacélokot tárunk Isten elé. Az igazi egység akkor jön létre, amikor egy akarral és őszinte szívvel imádkozunk.

Az idei imanapunk témája: Hogyan imádkozzunk az utolsó napokban?

A választ megtaláljuk a készített anyagban, amihez Power Pointos vetítés és szemináriumi anyag is készült. A téma nagyon aktuális és fontos.

Az imanapi anyagot elküldtük a Női Szolgálatok Osztály vezetőinek és a lel-

készeknek. Ugyanakkor letölthető az egyház „Szolgálat és küldetés” NSZO oldaláról is.

Ellen G. White tanácsa így szól: „Imádkozzatok, igen imádkozzatok, ahogy még soha, hogy ne tévesszenek meg benneteket Sátán mesterkedései, ne-hogy eluralkodjon rajtatok egy hanyag, óvatlan hiú szellem, amivel lelkiismer-

etek megnyugtására végzitek hitbéli kötelességeiteket” (BT 2. 1440).

A Női Szolgálatok Osztálya az imanapot, a Budapest-Terézvárosi Gyülekezetben tartja, amelyre szeretettel várunk mindenkit!

Kívánjuk, hogy legyen bőséges áldásban része mindenkinek ezen a napon!

Bodnár Zsóka
NSZO vezető

Az Advent Kiadó könyvajánlója

A világot átforgató Írás

Miért ír az ember, vagy még inkább: miért ír az Isten? Günter Kunert a *Miért ír az ember?* c. esszéjében ekképpen válaszolja meg a könyv címében feltett kérdést: „az ember azért ír, hogy éljen.” Ha ezt a meghatározást, amivel mélyen egyet tudok érteni, Isteni viszonylatra alkalmazzuk, vagyis a Szentírásra feltett kérdésként (kvázi, miért ír Isten?), akkor a válasz tulajdonképpen ugyanaz: Azért, hogy az ember éljen!

Életet lehelt az emberiségbe, egyénekbe, nemzetekbe az írás. A világ első istenes könyve – a Tóra – hatása felbecsülhetetlen, a mai napig az egyik legnagyobb hatású írás az emberiség történelmében, különösen, ha a két szövetség egységében szemléljük a Szentírást, vagyis egy könyvként (amiben a Tóra minden későbbi írás alapja). Nemzetmegtartó ereje volt, főleg az írott tannak. Mert az írás az egyetlen biztos igazodási pont. Ami semmivel nem helyettesíthető. Még ma sem. Lássunk erre egy példát! Jósias egy olyan uralkodói örökség leszármazottja, amely már beláthatatlan távolságra került az igaz kijelentéstől, már szinte visszafordíthatatlanul elhagyta az Istennel kötött szövetséget. A vallás legfeljebb nyomokban hasonlít a pusztában adottra. De ekkor történik valami, ami a feljegyzések tanúságtétele alapján Jósiaszt az egyik nagy reformerré emeli a dávidi dinasztiában: a törvénykönyv megtalálása (2Kír 22–23. feje.). Az írás hatása az egész nemzetet restaurálja, elemi ereje kétségtelen.

Mitől más az Írás, mint a szó? Jósias története a legjobb példa arra, hogy a szóbeli tanítás milyen könnyen torzulhat, miközben az írott változatlan,

szilárd, mint a kő, és befogadó szívekkel, elméikkel találkozáva katartikus erővel képes átváltoztatni az emberi gondolkodást, átforgatni akár egy egész nemzetet, de még a világot is. Képes akár évezredekig szunynyadni, mint a parázs a hamu alatt, észrevétlenül, senkitől nem tudottként, majd amikor elérkezik az ideje, tűzzé válik, és ha erre van szükség, elementáris erővel perzsel, mint Jósias király idején, vagy éppen meleget ad azoknak, akik a bűn szívet fagyasztó

dermetegében az isteni melegségre vágyanak.

Nem véletlen, hogy közel kétezer éves szétszóratás után is ki-

mondható, hogy a zsidók a könyv népe. Nemzetmegtartó ereje van az írott szónak, különösen az isteni Igének. Maimonidész írja (Misné Torá, 1:8–9): „Minden zsidó köteles Tórát tanulni, akár szegény vagy gazdag, akár egészséges vagy beteg, akár fiatal vagy idős. Még ha koldus is az illető, akinek a megélhetése adományokból származik, vagy ha családi kötelezettségei vannak a feleségével és a gyerekeivel szemben, akkor is meghatározott időt kell szánnia tóratanulásra, éjjel és nappal.” Ahogy írva van: „*Gondolj rá nappal és éjjel*” (Józs 1:8).

„Heine találóan mondja, hogy a zsidók a hátukon hordozzák a hazájukat, hiszen a Tóra a hazájuk” – írja Heller Ágnes „A zsidó Jézus feltámadása” című kötetében (79. o.). De nemcsak ők hordták a hazájukat a hátukon, hanem az írott mózesi tanok is hordták őket. Jött a Talmud, a Zohár a Báhír, a Tanjá vagy éppen Ráshi kommentárjai, és az Írás egyre csak tartotta a népet, akár oszlopok egy csarnokban, és mindennek az alapja a mózesi tanok gyűjteménye, a próféták és az egyéb írásk maradtak.

Amikor az isteni óra az idő elérkeztét jelezté, mennyei Atyánk új szövetséget kötött a néppel és immár az egész földdel. Az újszövetségi írásk szükös kis kötetével (hiszen mindössze 27 irat, többsége alig egy levél) pedig egy maroknyi zsidó az egész világot állította a feje tetejére.

A középkor után? A bibliafordítások voltak az egyik legfontosabb elemei a nemzetek létrejöttének. Általuk nemze-

ti nyelvek születtek (egyes nyelvészek állításai szerint a német területek között időnként tolmácsra volt előtte szükség, hogy egymást megértsék, olyan mértékben különböztek a nyelvjárásk adott népen belül). A reformáció az új médium, a könyvnyomtatás nélkül valószínűleg nem terjedt volna el olyan gyorsan. 1520 és 1526 között tizenegyezer rőpiratot adtak ki több mint tizenegymillió példányban a német területeken. Andrew Pettegree angol történész összeszámolta, hogy Luther írásai a 16. században 4970 kiadásban láttak napvilágot. A könyvszerű kiadványokat is számolva, mint például a Biblia, összesen körülbelül nyolcezer Luther-kiadvány látott napvilágot, ezek 80 százaléka német nyelven – írja Horváth Géza. És ezek nem csupán vitairatok voltak, hanem az írott Igének a hordozói is. Nyelvészek állítják, hogy ezzel Luther a német nemzeti irodalmi nyelv kialakulásának legmeghatározóbb alakjává vált. Ha igaz, hogy „nyelvben él a nemzet”, akkor magának a nemzetállamnak az egyik oszlópa is az Írás, és nem csak Németország esetében.

Egyházunk létrejötté elképzelhetetlen ma már nyomtatott irodalom nélkül. Aligha találnánk sok olyan területet, ahol az írott evangélium nem lett volna elsődleges hírvívő az egyház missziójában. Nem egyszer oly mértékben megelőzte az egyház személyes térhódítását, hogy már híres lett, mire az első igehirdető evangélisták megérkeztek az adott területre. Így volt ez Magyarországon is. A „Jézusoz vezető út” csak 1892-ben jelent meg az

USA-ban, de 1894-ben már magyarul is olvasható volt egy református lelkész jóvoltából. Mára ezt a könyvet több mint 160 nyelvre lefordították, és százmillió példányszámával, Kempis Tamás „Krisztus követése” című műve mellett, valószínűleg a legelterjedtebb keresztény írás a világon, a Bibliát is ide számolva. E könyvek hatása messze túlmutat az elképzelhető és ember által belátható horizonton. A könyvmisszió legfőbb ereje a „könyv evangélikáció” intézménye volt (ill. a világ számos részén ma is az). Hivatásos és önkéntes könyv evangélikák vitték az evangéliumot házról házra, vagy árultak utcai standokon, osztották aluljárókban, adták szomszédoknak barátoknak, és ki tudja még hányféleképpen ezeket a könyveket.

Ma mégis egyre felteszik a kérdést: van-e még értelme? Minden adat azt mutatja, hogy nem csökken a könyvek a szerepe a misszióban, hanem nő. Úgy tűnik, Istennek más terve van a könyveinkkel, mint amit a kétkedők jósolnak. Olyan lesz, mint a színház. A mozi megjelenésével nem tűnt el a teátrum, és még csak át sem alakult. Megőrizte helyét a világunkban, és ma hatalmas népszerűségnek örvend. És békésen megfér egyéb evangéliumi ágak mellett. Mert az Isten azért ír, hogy az ember éljen. Isten terve, hogy minél többen éljenek (ha lehetne, mindenki).

Dr. Gyetvai Gellért
kiadóigazgató

A Női Szolgálatok Osztályának programajánlói

Olvassuk együtt!

Új könyv olvasását kezdjük. George R. Knight: *Ellen White mindennapjai* című könyvét fogjuk közösen olvasni nőtestvéreimmel.

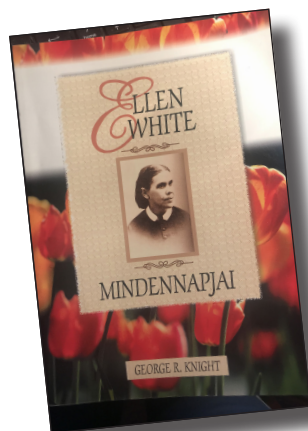
Miért esett a választás erre a könyvre? Ez a könyv egy Ellen White-ról szóló 4 részes sorozat egyik tagja. Négy szempontból mutatja be az életét. Az első rész személyiségrajz, a második rész a családi életébe ad betekintést, a harmadik a lelki életét mutatja be, a negyedik pedig a gyülekezeti munkájából villant fel részleteket.

E könyv olyan nőként mutatja be Ellen White-ot, mint akinek megvoltak a maga küzdelmei és csalódásai éppúgy, mint a győzelmei. Tény, hogy ő is hasonló problémákkal és lehetőségekkel teli életet élt, amilyenek a mi életünkben is adódhatnak, ezért segíteni fog nekünk a jövőben, amint tanácsai által azonosulunk vele úgy egyénileg, mind gyülekezeti szinten.

Célunk, hogy a könyv elolvasása által, jobban megismerjük Ellen White személyiségét, és így jobban tudjuk majd értékelni üzeneteit.

Márciusban a 31. oldalig olvassuk.

Bodnár Zsóka
osztályvezető

Imareggeli

Március első vasárnapján reggel 8-9 óráig tartjuk nők részére az imareggelit, amire szeretettel várunk mindenkit!

A témánk, Ellen G. White: *Jézusoz vezető út* c. könyvéből, „A tanítványság próbaköve” című fejezet.

Az imaalkalmat Szabó Attiláné, Zsuzsa vezeti. A részvétel Zoomon lehetséges. A szükséges linket Tokics Mária küldi. Jelentkezni a tmaria@adventista.hu e-mail címen lehet.

„Az ima nem Istent hozza le hozzánk, hanem bennünket emel fel Őhozzá” (E. G. W.). Hisszük, hogy a közös imádság által erősítjük egymást, és lélekben Istenhez együtt emelkedhetünk fel.

Bodnár Zsóka
osztályvezető

Párkapcsolati hétvége Kemencén

A hétköznapi forgatagában nem mindig könnyű időt és módot találni a párkapcsolataink minőségének megfelelő karbantartására és fejlesztésére. Ezért is volt a Zuglói és a Péceli Gyülekezet számára nagy áldás, hogy egy házasságerősítő hétvégén vehettünk részt Kemencén; egy, a festői Ipoly-völgyében fekvő meghitt községben január 22–23-án.

Ez a program, mely egy háromrészes párkapcsolati sorozat záró alkalma volt, 17 pár számára nyújtott új erőforrást a gyülekezetek tagjai és látogatói közül. A hitvessel együtt kizökkenve a hétköznapi rohanásból sikerült mindenkinek nyugalom találni, és egy gyermek- és kütyümentes övezetben maximálisan egymásra hangolódni.

A szombat délutáni alkalmat Ősz-Farkas Ernő lelkész és felesége, Kriszti vezette, amely során egy gyakorlati módszer bemutatásával emlékeztettek, hogy az érzelmeink megfelelő kommunikálásán milyen sok múlhat: ha megtanulunk a párunk előtt érzelmileg adekvátan megnyílni, jobban

megérthetjük egymást és magunkat is, átvészelve tünk komoly konfliktusokat és bántó veszekedés helyett közelebb kerülhetünk szívünk választottjához. Meglepő, de ilyen egyszerű eszközök, mint a toll és a papír, életet menthetnek, mert az íráson keresztül könnyebb megnyílni!

Vasárnap délelőtt Dudás Gabriella családterapeuta hozott egy nagyszerű alkalmat arra, hogy még jobban megismerjük önmagunkat és párunkat a tranzakcióanalízis segítségével. Egy elgondolkodtató kérdőíven keresztül jobban megérthettük az énlámpásokat, a konfliktusok okát és azok kezelését, valamint azt, hogy milyen nagy ereje van az én-kommunikációnak és annak, ha az embert nem azonosítjuk a cselekedeteivel.

A hétvégi program végére – köszönhetően a tanításoknak, közös élmények-

A program résztvevőinek egy csoportja

nek, kirándulásnak, a jó közösségnek és a meghitt helyszínnek – a pároknak volt lehetőségük egymásra hangolódni és feltöltődni. Külön köszönet a gyülekezet családi osztály munkacsoportjának és a segítőknek! Nekik, de mindenek felett Istennek hála, megújult meghittséggel és hűséggel a szívünkben tértünk vissza a hétköznapi forgatagába.

Henter Zsombor

Radikális változás, radikális misszió

Regionális ifjúsági nap Terézvárosban

„Most Illés napjait éljük, és hirdetjük az Úr szavát...” – ezzel a lelkesítő énekkel vezették fel a Terézvárosi regionális ifjúsági napon a fiatalok az igei szolgálatot, amiben

Palotás Kristóf vezetett minket. Illés és Keresztelő János történetén keresztül mutatta be, hogy egy világban, ahol radikális változásokat élünk meg, Isten hív bennünket, hogy kövessük Őt, és abban az ütemben és úgy végezzük a munkát, ahogyan Ő kéri tőlünk. Radikális változásra hív bennünket, és általunk környezetünket is. Ahogyan Illés és Keresztelő János is tette. Az Úr ránk mutat és hív minket: „Te vagy az!”

Délután és az este folyamán egyaránt lehetőség nyílt kis- és nagycsoportos beszélgetésre, majd az estét társasjátékokkal zártuk. Örülünk, hogy ennyi fiatalot láthat-

Palotás Kristóf ifjúsági osztályvezető igeszolgálat

tunk együtt. Kívánjuk Isten áldását, Illés és János lelkületét munkájukra és szolgálatukra!

Orbán Zoltán

Ifjúsági imahét

2022. március 19–26.

Marcell, az új kiskatona

Gyermekbemutató a Terézvárosi Gyülekezetben

Hálával a szívünkben nyugtázhatjuk, hogy gyülekezetünk nemcsak megkeresztelt testvérekkel, hanem babák születésével is egyre gyarapszik. Kormosné dr. Döbri Zsuzsanna és férje, Gábor nem is olyan rég, még Adélkával a karjukban álltak a gyülekezet előtt, azonban most Marcell is bővült a család.

A gyermekbemutató múltjától indulva, hirtelen a jelenbe csöppentünk, amikor dr. Szabó János testvér a szülőknél az alábbi kérdéseket tette fel: 1) Elisméritek-e, hogy kisgyermeketek Isten ajándéka, és készek vagytok-e szívből hálát adni érte? 2) Odaszentelitek-e ma ezt a kisgyermeket az Úrnak? 3) Készek vagytok-e mint szülők arra, hogy minden eszököztt felhasználjátok annak érdekében, hogy megismertessétek gyermekeitekkel Jézus szeretetét?

A kérdések a jelenlévő szülők szívéhez is szóltak és mindannyiunkat megerősítettek feladatunkban, amit a felolvasott mózesi igé (5Móz 6:4-7) tovább mélyített és erősített bennünk: „...Szeresd azért az URat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes

lelkedből és teljes erődből! Maradjanak a szívedben azok az igék, amelyeket ma parancsolok neked. Ismételd azokat fiaid előtt, és beszélj azokról, akár a házában vagy, akár úton jársz, akár lefekszel, akár fölkelsz!”

Lelkészünk imáját követően az énekeskar és hozzájuk kapcsolódva sok jelenlévő testvér, együtt énekelte el az ároni áldást.

Az immár négytagú Kormos családot köszönti a gyülekezet lelképásztora, Dr. Szabó János

Az alkalmat a férfi kvartett, Kormos Tivadar gitár- és énekszólója, majd pedig Döbri Gáborné Zita verse tette igazán meghitté.

Mivel a Marcell név – a történelmi feljegyzések szerint – sok római katona keresztnéve volt, lelkészünk jókívánsága az volt a kis Marcell felé, hogy nevéhez méltón ő is legyen Krisztus jó és hűséges katonája.

V. Zs.

Vár az Adventista Teológiai Főiskola nyári tábora!

KAPCSOLÓDJ!
az Adventista Teológiai Főiskola Tábora
Bózsva, 2022. augusztus 1-7.

Szeretettel várunk a táborba, ha szeretnéd elmélyíteni kapcsolatodat Istennel, hittársaidal, a természettel és egy kis belső csendességre is vágysz. Változatos, aktuális és érdekesítő témakörök mentén igényes ismeretterjesztő előadásokat hallhatsz az ATF oktatóitól, és személyesen is felteheted a kérdéseidet nekik. Izgalmas kirándulások és túrák várnak rád egy egész héten keresztül a Zempléni-hegység gyönyörű tájain.

Előadók és társaid a táborban: Cserbik János, Michelisz Richárd, Szilvási András, Szilvási József, Tonhaizer Tibor és még további főiskolai oktatók.

Várunk minden istentiszteletre és közösségre vágyót az Adventista Teológiai Főiskola egykori és jelenlegi hallgatóinak, valamint a Bibliái Szabadegyetemek lelkes látogatóinak soraiból, de természetesen a gyülekezetekből és baráti köreiből is.

ELŐREGISZTRÁCIÓ: www.atf.hu/tabor

Az egyházi COVID konferencia beszámolója

1. RÉSZ – A panelbeszélgetés során a négy előadó összesen 11 kérdésre, egymást kiegészítve válaszolt. A kérdések négy nagy területet érintettek: az oltások biztonságát, a védekezési intézkedések hatékonyságát, az egyház és az állam kapcsolatának kérdését, továbbá az egyház egészséges életmóddal kapcsolatos üzenetének és a népegészségügyi intézkedéseknek a viszonyát.

Oltás és életmód – egymást kiegészítik

A GK ESZO vezetője elmondta, hogy szomorúsággal tölti el, hogy a felmérések szerint az egészséges életmód elvei nem hatották át eléggé a tagságot, pedig ezek olyan Isten által adott elvek, melyeket a tudomány is alátámasztott. Kihangsúlyozta, hogy ez az üzenet magában foglalja a szeretetteljes kapcsolatokat és a kedvességet egymás iránt, még akkor is, amikor nem értünk egyet. Felhívta a figyelmet, hogy a bibliai egészségügyi rendelkezéseknek része volt a fertőzések kontrollálására adott tisztasági rendelkezések, melyek előírták a betegek elkülönítését is. A panelbeszélgetők emlékeztettek arra, hogy az egyház a kezdetektől kezdve támogatta – Ellen G. White-tal az élen – a fekete himlő elleni oltást, és később a misszionáriusaitól várta, hogy beoltassák magukat és gyermekeiket a fertőző betegségek ellen. Kihangsúlyozták, hogy az egészséges életmód és az oltakozás nem egymást kizáró eszközök, hanem egymást kiegészítő eszközök. Elmondták, hogy az emberi szervezet kiszolgáltatót betegségeknek, ezért az egészséges életmód nem képes kivédeni a fertőző betegségeket, így az oltakozás része kell legyen az egészségügyi üzenetünknek.

Melyik a leghatékonyabb vakcina?

Mik a valós mellékhatások?

A vakcinák biztonsága kapcsán elmondták, hogy az elmúlt egy évben beadott közel 7 milliárd oltás tapasztalatai alapján nem várható, hogy hosszútávú negatív mellékhatások jönnének elő. Személyesen is tapasztalták, hogy az oltottak egészségügyi állapotát, annak változásait több egészségügyi szerv hosszútávon követi.

Ráműtettek arra, hogy nagyon fontos kérdés a források megbízhatósága, hiszen a bizonyított, mások által is ellenőrzött és lektorált tudományos állításokat és híreket szabad csak elfogadni. A rémhírek és a félreértelmezett adatok terjesztése negatív hatással van az emberi élet megmentéséért végzett erőfeszítésekre, és veszélyezteti saját egészségünket is. Biztosították, hogy a vakcinák minden összetevője azonosított, és nyilvánosan közzétett a hatóságok honlapjain, így az oltásoknak nincsenek titkos összetevőik. Sok, az oltóanyagokban csupán nyomokban megtalálható összetevőt, amiket veszélyesen állítanak be a rémhírek szerzői, már régóta fogyasztjuk például fűszerek vagy

kenyérsütéshez használt adalékanyagokként. Megfogalmazták, hogy az a vakcina a leghatékonyabb, ami elérhető, és beadatjuk.

Miért változnak az intézkedések?

Arra a kérdésre is választ kaphattunk, hogy a védekezési intézkedések miért váltakoznak olyan gyorsan, illetve mennyire hatékonyak. Egyrészt, a gyors változásokat az magyarázza, hogy a vírus mutációja annyira gyors, hogy az újabb variánsokhoz hozzá kell igazítani a védekezési intézkedéseket. Másrészt egy új betegséggel állunk szemben, aminek a legjobb kezelési módjait „menet közben” találjuk meg, ami természetesen változások jelent a védekezésben is.

Egyértelműen megállapítható, hogy a különböző intézkedések – maszkviselés, tesztelés, karantén stb. – elérik a céljukat, és tehermentesítik a kórházakat, hogy gyógyító feladatukat elláthassák. Az oltással elért immunizáció pedig működik, ugyanúgy, ahogy az eddigi fertőző betegségek elleni harcban is működött. Az ismétlődő oltások kapcsán (pl. a harmadik oltás) kifejezték reményüket, hogy ezek hatása hosszabban meg fog maradni, de hozzátették, hogy mindemellett várható, hogy más, például az influenza elleni oltásokhoz hasonlóan, a COVID ellen is szükség lehet a jövőben emlékeztető oltásokra.

Felhívták a figyelmet arra, hogy a megváltozott élethelyzet megnövelte a családon belüli bántalmazást, a kábítószer fogyasztást, és a mentális problémákkal küzdő emberek számát. Rájuk is gondolnunk kell, és őket is szolgálunk kell a misszióknak részeként.

Emeljük fel a szavunkat a kormányok ellen?

A kérdésre, hogy egyházként nem érezzük-e kellemetlennek, hogy a kormányok akár manipulálással és erőszakkal is megpróbálják rávenni az embereket az oltakozásra, a panel tagjai több szempontból megvilágított választ adtak. Szerintük is nagyon fontos odafigyelni a súlyok és ellensúlyok egyensúlyának kérdésére a kormányzat népegészségügyi intézkedései kapcsán is, hasonlóan ahhoz, ahogyan az egyház a 19. századi vásárnaptörvények kapcsán is felemelte a hangját. Azonban, míg sok hangot hallani, amik figyelmeztetnek, hogy a korlátozó intézkedések a szabadságjogok leépülésének kezdő lépései lehetnek, ez nem tartható ellenérv az állami népegészségügyi intézkedésekkel szemben. Ugyanis nemcsak a nemzeti törvények, de a nemzetközi jog is támogatja azt, hogy bizonyos körülmények megvalósulása esetén egyes szabadságjogok korlátozva legyenek.

Például bizonyos helyekre, országokba mindig is úgy lehetett csak utazni, ha az utazó meghatározott oltásokat felvett, aminek jogosságát eddig sem kérdőjelezte meg senki. A népegészségügyi intézkedések kapcsán az

egyház sem kérdőjelezi meg az állam jogát, hogy ilyeneket bevezessen. Sőt, keresztényekként a bibliának nem ellentmondó állami törvényeket kifejezetten támogatjuk és azokat betartjuk. Kiemelték, hogy a korlátozó intézkedések kapcsán saját biblikus és orvosi ajánlásaink is vannak, amik alapján támogatjuk ezen korlátozásokat, intézkedéseket. Alapvető keresztényi hozzáállásunk az állammal kapcsolatban, hogy mi is felelősségvállaló állampolgárai vagyunk az államnak, és ezért a szegényekkel, menekültekkel, adózással, emberi jogokkal, egészségügyi kérdésekkel kapcsolatban befolyásoljuk az álláspontokat, és együttműködünk a kormányzattal. Ezt azért is tesszük, mert a felebarátunkért vállalt felelősségünk társadalmi szinten a kormányzattal együttműködve valósulhat meg. A felebarátom iránti szeretetem valósul meg abban is, hogy elismerem az élethez való jogát, és követem az óvintézkedéseket, ezzel is megélve Jézus szavait: „Amit akartok, hogy az emberek veletek tegyenek, ti is azt tegyétek másokkal!”

(Lejegyezte és fordította:
Cszimadia Róbert, DET elnök)

2. RÉSZ – Carlos A. Casiano Ph.D., a Loma Linda Orvostudományi Egyetem biológus, mikrobiológus, immunológus professzorának előadása.

Az előadás a COVID-19 járvány, a vakcinák és az immunrendszer összefüggéseit célozta meg. A járvány rövid halálozási, fertőzőtségi és oltási statisztikáinak áttekintését követően az előadó kitért arra, hogy a pandémia egyelőre nem szűnik, az omikron variáns urálja a járványügyi folyamatokat. A részletesebb halálozási adatok alapján megemlítette, hogy a legkisebb halálozási arány Európában Hollandiában van (0,5%), míg a legmagasabb Romániában (3%), viszont korosztályokra bontva a 80 év felettieknek közel 15%-a hal bele a betegségbe, míg 10-19 évesek között a halálozási arány 0,2%. Az adatok alapján a bolgár, orosz és szerb éves halálozás megduplázódott a COVID miatt az előző évhez képest.

A továbbiakban szó esett arról, hogy a vírus mutációs képessége az immunrendszert elkerülő képességén múlik, minél nagyobb ez, annál jobban képes a variálódásra. Az új típusú koronavírus a többi, korábban ismert koronavírushoz (pl. szezonális náthavírusok, MERS) hasonlóan tüskefehérjéjével hatolnak be a szervezetbe, jól azonosíthatók és semmi közük az influenzavírusokhoz. Az új típusú koronavírus nagyon könnyen tudja korrigálni a szaporodásánál létrejövő mutációkat, így sok variánsa keletkezik, míg pl. az AIDS betegségért felelős HIV vírus korrekciós képes-

sege alacsony, ezért annak nincs sok variánsa. Az omikron variáns nem az utolsó, biztosan lesznek még újabbak.

Az omikron variánsnak nagy a fertőzőképessége, cseppfertőződéssel (nanocseppekben) terjed, és az ellene való védekezésnek egyik kulcseleme a maszkhasználat. A leghatásosabb védelmet (és a legjobb közérzetet) az N95 típusú, légzéskönnyítő szeleppel ellátott maszkok nyújtják ellene.

A vírusvariánsok közül a delta a leghalálósabb, a legkevésbé halálos az omikron, ugyanakkor nagyon sok embert fertőz meg, és ennek következtében is túlterhelődik az egészségügyi ellátórendszer. A legrosszabb az lenne, ha a delta variáns magas halálózást okozó képessége variálódna az omikron nagy fertőzőképességével; elvileg létre is jöhet egy variáns az oltatlan vagy az immungyenge oltott embereken.

Az előadó ezek után kitért a velünk született (ölősejtes, falősejtes, hízósejtes) és a szerzett (T- és B-sejtes, antitestes) immunitásra, hangsúlyozva, hogy a koronavírus képes kikerülni a velünk született immunitást, míg az antitestessel szemben jóval kisebb esélye van, mivel ott a citokinek nagyon gyors immunreakciót váltanak ki. Ugyanakkor egyes emberekben túl sok citokin termelődik (pl. cukorbeteg, elhízott), aminek következtében létrejön a „citokín vihar”, ami pl. a tüdő elpusztításához vezet. Időskorban gyengül az antitestes válasz, ezért gyengül idősekben a vakcinák hatékonysága is.

A jelenlegi oltásokra kitérve elmondta, hogy jók az eredeti (wuhani) és a delta variáns ellen, az omikronnal szemben nem olyan hatékonyak, de ott is védenek a súlyos megbetegedéstől. Hangsúlyozta, hogy az oltás nem véd meg a megbetegedéstől, csak a súlyos betegség kialakulásától.

A vírusfertőzés a jelenlegi ismeretek szerint a legveszélyesebb a 65 év feletti korosztályra, a tüdő- és szívbetegre, a stroke-on átesett betegekre, az elhízottakra, a daganatos betegekre, az immungyengeségben szenvedőkre vagy immungátló kezelésben részesülőkre, a magas androgén szinttel rendelkező betegekre (androgén kopaszodók, policisztás ovárium szindrómában szenvedők), illetve a genetikai interferon gyengeségben szenvedőkre. A hormonális vagy genetikai hátterén veszélyeztetettek esetén a kockázat független az életmódtól.

A hosszú COVID (poszt-COVID) szindróma kapcsán elmondta, hogy a leggyakoribb tünetek a mentális problémák, a légzési nehézség és a méhlepény-elégtelenség okozta vetélés. Előadása befejező részében röviden áttekintette az oltóanyag típusokat, hangsúlyozva, hogy az oltás úgy fokozza az immunválaszt, hogy közben nem okoz citokín vihart. Az mRNS vakcinák kapcsán kiemelte, hogy a technológián már az 1990-es évek óta dolgoztak (külön említve Karikó Katalint is) és azt, hogy hatásosságuk bőven 90% feletti.

Az omikron fertőzés kapcsán hangsúlyozta, hogy az oltatlanok 14-szer gyakrabban kerülnek kórházba, mint a beoltottak. Az

oltások hatékonysága 6 hónap alatt csökken, ezért szükséges az emlékeztető oltás adása. Hangsúlyozta, hogy más betegségek esetén is ismert az ismétlődő oltás (pl. influenza, kanyaró), igaz, hogy nem féléves gyakorisággal, de azok a vírusok nem is mutálódnak olyan mértékben, mint a koronavírus. Az oltási mellékhatások ismertek, többségében influenza-szerűek, a legveszélyesebbek a szívizomgyulladás vagy a neurológiai tünetekkel járó autoimmun Guillain-Barré-szindróma, melyek egyébként a COVID esetén is jelentkeznek, csak míg az oltás során a gyakoriságuk kb. 0,0003-0,002%, addig a COVID során 2-3%, tehát az oltási kockázat elenyésző a betegség okozta kockázathoz képest. Az mRNS oltóanyagok nem okoznak korszülést, vagy bármilyen maradandó, vagy veszélyes ártalmat a gyerekeknél. Nem tartalmaznak semmilyen káros anyagot, összetételükben mRNS, lipidek és sók vannak.

A COVID kezelésével kapcsolatban elmondta, hogy bár vannak szerek (remdesivir, dexametazon, antitest terápia), ezen szerek eredményessége egyelőre korlátozott. Új gyógyszer a molnupavir, amelyhez jelenleg nagy reményeket fűznek. A fokozott cink és vitamin bevitel biztosan nem árt, de hasznossága nem tisztázott, ugyanakkor nem ajánlott a hidroxiklorokin, ivermectin, lopinavir-ritonavir, amantadine, a kínai gyógynövény kúrák és a fertőzésen átesettek plazmájának adása, mert vagy nem hatásosak, vagy a kezelés több kockázattal jár, mint haszonnal.

Továbbra is ajánlott a fokozott megelőzés: oltás, egészséges életmód (súly-, vérnyomás, vércukor kontroll, alvás), kézmosás, távolságtartás és a maszkhasználat.

(Az előadást szemlélte:
Dr. Gáspár Róbert)

3. RÉSZ – Jennifer Woods, jogászdoktor előadása.

Az előadás első részében az oltások történetéről beszél. A fekete himlő okozta járvány az 1700-as évek végén indult, és évente mintegy négyszázezer halottat követelt. Az ellene felfedezett védőoltás sok életet mentett meg. Az oltások használatával kettős célt érhetünk el: az egyén védelmét és a nyájimmunitást. Ettől kezdve a nagyon fertőző betegségek ellen a kormányok többször is indítottak oltási kampányokat. A járványok és oltások történetéről létezik magyar nyelvű összefoglalás is, amelyből megtudhatjuk, hogy a múltban is voltak kormányok által elrendelt kötelező oltások egy-egy járvány megfékezésére: <https://ma7.sk/kavezo/vakcinatortenelem-ii-a-tudomany-diadala-kerdojelekkel>. Először Európában tették kötelezővé az oltást a fekete himlő ellen, ami eredményes volt.

A vakcina azóta is hatásos eszköz az egészség megőrzésére. Akár kötelező, akár nem, ugyanaz a cél: a lakosság egészségének

a megőrzése. Az 1990-es évektől kezdve indultak el az oltásellenes mozgalmak.

Kaliforniában például olyan ütemben nő az ellenzők száma, hogy ott már nem érhető el a nyájimmunitás küszöbe. De hasonló jelenségeket látunk néhány európai országban is. A jelenlegi járványhelyzet kezelése feszültséget teremtett a közegészség védelme és az emberi jogok között. Az oltások kötelező voltát az általános, közösségi előnyökkel indokolják. Bizonyos szakmák megkövetelik a nagyobb védettséget, közösségben végzett munka esetén. Egyes országok vakcinaútleivel miatt követelik meg az oltottságot, míg Ausztriában mindenkire érvényes az előírás. Az a tapasztalat, hogy az oltás erőltetése még bizalmatlanabbá tesz egyeseket, és növekvő mozgalmak jelennek meg világszerte a vakcinákkal szemben.

A tiltakozók körében megjelentek a vallási ellenvetések is. Ők a saját lelkiismeretükre hivatkozva veszélyeztetnek másokat. A vallásszabadság nem arra való, hogy egyéni és nem vallási jogokat védjen vele az ember. Az oltás nem része a hitéleti tevékenységnek, nem tartozik az egyház hitéleti közé. Az ellenzők a „lélek temploma” doktrína hívei, ti. hogy nem szabad idegen anyagot bejuttatni a szervezetbe. Az elméletet kiterjesztik bármilyen oltásra, nem csak Covid ellenire. A hit hiányának jeleként tekintenek az oltás elfogadására. Ezzel együtt meg kell jegyezni, hogy nincs jelentősebb vallási csoport, amely az oltakozás ellen kampányolna.

Mi az adventista egyház álláspontja?

2015-ben megszavaztuk az immunizálással kapcsolatos állásfoglalást, amelyben az egészség és a jólét, a prevenció és a közös védelme áll – E. G. White írásaival és példamutatásával összhangban. Ennek értelmében felelősek vagyunk az immunizálás előmozdításáért, de minden esetben az egyén maga dönt. Az állásfoglalás csupán tanács, iránymutatás és nem hitalapelve az egyházon belül. Az állásfoglalást a GK megerősítette a COVID kapcsán is. (Magyar nyelven elérhetők a: <https://adventista.hu/koronavirus/oldalon> – szerk.) Ezért az egyház nem megy szembe a közegészségügyet védő orvosszakmai és kormányzati erőfeszítésekkel.

Mindezek mellett az oltás az egyének szintjén lehet lelkiismereti kihívás. Az egyház senki helyett nem hoz döntést, csak tanít, tanácsol, irányt mutat. A tagok pedig megértéssel fogadják, hogy az egyház vezetése, a Vallásszabadsági Osztály nem fog leveleket írni, hogy igazolja az oltás alóli mentességi kérelmeket, mivel az nem érinti az egyház hitalapelveit, tanítását. Ráadásul gyengítene a kormány szemében a lelkiismereti jogok képviselőjének gyakorlatát, ha közegészségügyi (nem vallásos) kérdésekre használnánk vallási indoklást.

Nem üdvösség kérdése, hogy valaki oltakozik-e vagy sem, hanem az egyén döntése, az egészséget érintő kérdés. Az állásfoglalásunk szerint egyébként az immunizálással kapcsolatban arra is gondolnunk kell, hogy az előnyök nem csak az egyént

érintik, hanem a helyi és a globális közösséget is. Keresztény kötelezettségünk kapcsán a szeretet parancsát, az önfeláldozás bibliai elveit emelte ki az előadó (Mt 22:37–39, 1Jn 2:6), majd azzal zárta, hogy lehet különböző véleményünk, miközben egyik maradunk Krisztusban (Jn 17:20–21).

(Az összegezést készítette:
Stramszki István)

4. RÉSZ – Ganoune Diop, Ph.D. előadása, aki a Hetednapos Adventista Egyház Generálkonferenciája Társadalmi Kapcsolatok és Vallásszabadsági Osztályának (PARL) vezetője.

Az előadás a következő kérdést járta körül: Vajon a COVID-19 oltás vallásszabadsági kérdés, személyes választás a negatív következményektől való félelem miatt, vagy teljes félreértése a vallásszabadság lényegének?

Az egyház álláspontja egyértelmű

Bár tény, hogy az egyháznak nincs felhatalmazása arra, hogy bárkit is kötelezzon az oltás felvételére, figyelembe véve az elsősorú tudományos orvosi bizonyítékokat, az egyház az Egészségügyi Szolgálatok Osztályával és az egyház által működtetett egészségügyi intézményekkel konzultálva arra bátorítja az embereket, hogy oltassák be magukat.

Lelküismereti vagy társadalmi kérdés?

Nyilvánvaló, hogy miközben mindenkinek előjoga aszerint dönteni, ahogyan a lelkiismerete diktálja – tekintettel arra, hogy azok, akik nem egyedül élnek egy távoli és megközelíthetetlen helyen, ahol nincsen kockázata annak, hogy továbbadják a COVID betegséget –, a személyes preferencia összekapcsolódik a társadalmi kötelezettségekkel. Ebben a helyzetben a jogállamiság és a személyes és társadalmi felelősség kérdéseit kell érvényesíteni. Sajnos, le kell szögeznünk, hogy a COVID-19 által kiváltott sokrétű egészségügyi válság drámaian és tragikusan befolyásolta az emberi túlélés lehetőségeit a világ számos régiójában.

Vallásszabadsági vagy közegészségügyi kérdés

Mindezek alapján a Hetednapos Adventista Egyház, az Egészségügyi Szolgálatok Osztálya, a Társadalmi Szolgálatok és Vallásszabadsági Osztály világossá tette, hogy a COVID-19 világjárvány egy közegészségügyi, nem pedig vallásszabadsági kérdés.

E világos álláspont és az oltásra való bátorítás ellenére néhány gyülekezeti tag különféle eszközökkel ragaszkodott ahhoz, hogy az egyház változtasson álláspontján. Az oltás önmagában semmiképpen sem elentetés az egyház tanításával. A személyes meggyőződés nem közösségi felelősség. A hivatalos egyházi állásfoglalás formájában megnyilvánuló közösségi meggyőződés,

mint például a szombat megtartásának abszolút joga (munkavégzés, vizsgázás alóli mentesség stb.), nemzetközi jogi dokumentumok, egyezmények által támogatott.

Az oltás megtagadása ugyanakkor nem ilyen kérdés. Nincsen olyan nemzetközi jog, melyet az oltás ellen hirdettek ki. Az egyes nemzetek egészségügyi szakértői, nemzetközi intézmények, mint például az ENSZ WHO (Egészségügyi Világszervezet) javasolja az oltást annak érdekében, hogy életet mentsen és az elkerülhető halálos eseteket megelőzze.

Igazából a kérdés: Vallásszabadság vagy szabadság a logikus gondolkodástól?

Nem hasznos megkérdőjelezni az emberek motivációit; azonban arról számoltak be, hogy a kérdést tanulmányozó szakértők ugyanerre a következtetésre jutottak: „Szinte mindenki, aki vallási okból való mentesség-ről beszél, azt általános aggodalmak fedezésére használja, mint például a mellékhatásoktól való félelem vagy a kormányzattal szembeni általános bizalmatlanság. Természetesen ez nem vezethet oda, hogy elítéljük és tiszteletlenek legyünk azokkal szemben, akik úgy döntenek, nem oltatják be magukat.

Keresztényként tisztelnünk kell emberi méltóságukat és meggyőződésüket. Az egyik legfontosabb megállapítás: **A vallásszabadság sohasem jelentette azt, hogy az emberek kibújnának olyan kötelezettségek alól, amelyek mindenkire vonatkoznak.**

Ennek ellenére is vannak olyan állítások, amelyeket egyébként határozottan megcáfoltak, miszerint a vakcina veszélyesebb volna, mint maga a vírus. Azok, akik elutasítják a COVID oltást, az indokok széles spektrumával rendelkeznek: Egyesek az oltás kifejlesztésének gyorsaságáról beszélnek, mások a mellékhatásokról; mások arról, hogy abortált sejteket használtak fel kutatásokban; ismét mások nem hisznek a nyugati orvoslásban; vannak, akik azt állítják, hogy a messenger RNS módosítja a genetikai állományunkat, rákot okozhat. Vannak olyanok is, akik azt gondolják, ha egészséges életmódot folytatunk, immunrendszerünk meg tud védeni bennünket, és nincs szükségünk oltásra. Más szóval a természetes immunitás ugyanolyan jó, mint az oltás általi immunitás. Vannak, akik egyenesen azt állítják, hogy a COVID-19 nemcsak egy világjárvány, hanem egy tervezett járvány, amelyet a színes bőrű lakosság csökkentésére hoztak létre. És extrém módon vannak, akik azt feltételezik, hogy az oltás a fenevad bélyege. Ez utóbbi, teljesen megalopozatlan logikai bukfnec arra csábít, hogy csak figyelmen kívül hagyjuk, mint egy újabb összeesküvés-elméletet, de azok iránti tiszteletből, akik tiltakoznak az oltás ellen, a keresztény udvariasság része, hogy tiszteletben tartjuk eltérő véleményüket.

Szentségtörés

Még akkor is, ha úgy tűnik, hogy ez elbagatellizálja a bibliai próféciákat, tisztelettel kell közelednünk a kérdéshez.

A kérdéssel kapcsolatban érdemes volna megjegyezni E. G. White figyelmeztetését: „Még senki sem vette fel a fenevad bélyegét. A próbaidő még nem jött el. Minden egyházban vannak igaz keresztények. Senki sem kárhozzatható addig, amíg nincs világszaga, és nem látja a megidézett parancsokat kötelező érvényét. De amikor kiadják a rendeletet, amely kieriölteti a vasárnap megünneplését, és a harmadik angyal hangos kiáltása figyelmezteti az embereket, felszólítja őket, hogy ne imádják a fenevadat és képét, világos vonal húzódik majd a hamis és az igaz között. Akik akkor is, továbbra is megszégik a törvényt, felveszik a fenevad bélyegét” (Evangélisták 234.2).

A Jelenések könyvében a „fenevad bélyege” az „Isten pecsétjének” ellentéte. Ez utóbbi, Isten nevének, jellemének, igazságának, a szuverenitás pecsétjének és az összetartozás jelének felhelyezése azokra a személyekre, akik teljesen Istennek szentelték magukat. Ez nem csupán egy külső jel tehát. Akik felveszik a „fenevad bélyegét”, az idősség hamisított eszközei mellett döntöttek. Ennél fogva a „fenevad bélyegét” leszűkíteni az oltásra, egyszerűen szentségtörés.

Az Isten pecsétje egy jel, egy szimbólum és pecsét. Mint jel, van egy megjelölő és megjelölt dimenziója. A szombat esetében például a külső jel a nyugalom napjának megkülönböztetése más napoktól. Ami jelzi az Isten iránti elkötelezettséget, Isten tekintélyét a teljes valóság felett: az idő, az anyag, valamint az élet és az emberi tapasztalatok minden aspektusa felett. Ámós próféta szerint például értelmetlen a külső jel iránti elkötelezettség anélkül, hogy elismerjék az emberi élet minden aspektusa felett Isten szuverenitását és tekintélyét.

A vallásszabadságnak két aspektusa van

A belső megélése, az az abszolút jog, hogy a saját lelkiismerete szerint higgyen valaki. Nem szabad semmiféle kényszer alkalmazni a szabadság ezen aspektusával kapcsolatban. Ez szabadság attól, hogy rákényszerítsünk valakit, hogy higgyen vagy ne higgyen. Ez a jog mindenkinek felett áll.

A másik ennek a külső megélése. Ez a hitbéli meggyőződés külső kifejezése a nyilvános térben. Ez a jog bizonyos helyzetekben korlátozásra kerülhet. Erről beszél a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (18. § (3)): „A vallás vagy meggyőződés kinyilvánításának szabadságát csak a törvényben megállapított olyan korlátozásoknak lehet alávetni, amelyek a közbiztonság, a rend, a közegészség, az erkölcs, vagy mások alapvető jogai és szabadságai védelmének érdekében szükségesek.”

A jelenlegi kontextusban a COVID világjárvány esetében például a közegészségügy és biztonság érdekében korlátozható a gyülekezési szabadság. Értelemszerűen, hogy megállítsák a vírus terjedését, és így életet menthessenek ezáltal.

Felhasználható-e az egyház saját céljainak védelmében?

A Hetednapos Adventista Egyház a történelme során és jelenleg is, kifejezetten támogatja az oltást, az emberi életek védelme érdekében. Az egyház oktatási intézményeiben kiemelkedően magas a beoltott emberek aránya, valamint a leghíresebb egészségügyi intézményben a Loma Linda Orvostudományi Egyetemen a diákok 90%-a, az orvosok 97%-a beoltott. Ez jóval magasabb minden nemzeti átlagnál.

Azok, akik egészségügyi okok miatt nem kaphatnak oltást, az egyház egészségügyi szakemberei segítenek számukra, hogy miért lenne számukra veszélyes az oltás. Azonban azok, akik vallási okokra hivatkoznak, valamint azt mondják, hogy az oltás a „fenevad bélyege”, nem kellene felhasználniuk az egyházat saját céljaik érdekében. Ez rontaná az egyház hitelességét, képes lenne lerontani hírnevét. Az egyház identitása, küldetése és üzenete komoly kárt szenvedne. Ha a vallásszabadság ügyét helytelenül használják fel az oltással kapcsolatban, az gyengíti a vallásszabadság helyzetét.

A vallásszabadság nem zárja ki a közösségi felelősséget

Ellenkezőleg: a vallásszabadság egyik jellegzetessége a másik emberrel való szolidaritás, mely az emberi lelkiismeret méltóságán alapul.

Abban a kérdésben, hogy egy kormányzat jogosult-e az állampolgárait arra kérni, hogy oltassák be magukat, érdemes a korábban idézett Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányát figyelembe venni. A közbiztonságot, közegészségügyet a kormányoknak kell ellenőrizniük alatt tartaniuk, hogy a halálesetektől megvédjék az embereket. Ez igaz a COVID esetében is. Természetesen minden kormányzat esetében indokolt az éberség a hatalommal való visszaélés és a jogellenes korlátozások elkerülése érdekében.

Élethez való jog

A hetednapos adventisták számára, akik elkötelezettek az emberi életek megmentése érdekében, akik az egészségügy és egészségesebb élet bajnokai, vannak helyzetek, amikor az oltakozás erkölcsi kötelességgé válik. Az egyháznak ez a gondolkodása és az oltások felvételére irányuló bátorítása nem ellentétes a vallásszabadsággal. Ez biztosítja az élethez való jogot mások számára, akik máskülönben áldozattá válnának egy legyengítő és halálos vírussal szemben, egyesek gondatlansága miatt.

A vallásszabadság egy összetett szabadság, feltételezi a gondolkodás, a lelkiismeret, a választás, a gyülekezés és az egyesülési szabadságot. Magában foglalja az emberi szolidaritás kötelességét, az emberi lelkiismeret szent volta miatt. Az emberek a Szentlélek templomai.

Abban bízunk, hogy sikertült rávilágítani ennek az álláspontnak az indoklására, miközben nem vádaskodunk azokkal szemben és

nem sértjük emberi méltóságukat, akik úgy döntenek, hogy eltérő hangot képviselnek. Az egyház vezetése odafigyel minden gyülekezeti tagra, megkülönböztetés nélkül.

(Az összefoglalást készítette:

Ócsai Tamás unióelnök,

Kommunikációs és

Vallásszabadsági osztályvezető)

5. RÉSZ – Dr. Peter Landless, a Hetednapos Adventista Egyház Generálkonferenciája Egészségügyi Szolgálatok Osztálya vezetőjének előadása.

Értelesen élni a járvány alatt és után

Igei alapok

Az élet és egészségőrzés bibliai alapjait mutatta be az előadás első részében. Isten Édenbe helyezett, a holisztikus egészség megóvásához alkalmas helyre. Minden élet értékes előtte (1M 1:27). Nemcsak adta, hanem fenntartja az életet (Zsid 1:3). Isten gyógyító is (Zsolt 103:3). Nem jelenti, hogy minden betegségtől mentesek leszünk. Nélküle semmi sem lenne, ami lett (Jn 1:2).

Életmód

Az adventista egészségi üzenet bibliai életmód elvekre épül, ami az adventista identitásunk része. Megtörtségünk ellenére ezen elvek gyakorlása elősegíti az egészség őrzését és az Isten által nekünk ajándékozott csodálatos immunrendszert optimális működését.

Tudomány vagy Biblia?

„A tudatlanság a tudományra hivatkozva támogatni igyekszik a kételkedést. De az igaz tudomány, a kételkedés támogatása helyett újabb bizonyítékot szolgáltat Isten bölcsességére s hatalmára. Helyesen megértve, a tudományos és írott ige egyetértenek, s kölcsönösen fényt vetnek egymásra. Együtt Istenhez vezetnek, tanítanak a bölcs és jó törvényekre, melyeken át az Úr munkálkodik.” (EGW: Tanács tanítóknak 426) {2MCP 739.3}

Az egészségi üzenetünk alapelvei három pillérré épülnek:

- bibliai alap,
- ihletett írások,
- bizonyítékalapú tudományos kutatások. Kísérlet nélkül nincs bizonyíték.

Az egyház kritikája

Az adventista egészségi üzenet egyszerűsített összefoglalását jelentik az általunk jól ismert mozaikszavak, mint amilyen a Newstart, Celebrations, Win Wellness és hasonló. Méltánytalan az egyház vezetését, az ESZO-t azzal vádolni, hogy járvány idején nem foglalkozott az életmód elveivel. Ez az alap, mindig ezt képviseltük és hangsúlyoztuk. A járvány alatt készült minden egyes felhívás része volt az adventista életmód elveinek követése. A járvány új kérdéseket hozott elő, amire válaszolni kellett, de ettől

még az egészséges életmód maradt az alap, amire építhetünk.

Immunrendszer

Tudatában kell lennünk, hogy milyen tényezők befolyásolják az immunrendszer működését: életkor, terhesség, alváshiány, táplálkozás, túlsúly, mozgáshiány, stressz, oltások. Az előadás minden tényezőhöz korábbról is ismert gyakorlati tanácsokat adott. Kitért a rendszeres szűrések fontosságára, a mérési adataink ismeretére (vérnyomás, triglicerid stb). Vegyük komolyan a tüneteket! Közegészségügyi szabályok betartásával minimalizáljuk a fertőzések veszélyét!

Egyházi dokumentumok

Az ESZO vezetője emlékeztetett a COVID-dal kapcsolatban született dokumentumokra, tanácsokra, állásfoglalásokra (amelyeket magyar fordításban is megismerhettünk; letölthetők az egyház hivatalos oldaláról: <https://adventista.hu/koronavirus/> – szerk.)

Oltás és tudomány

Az előadás befejező része a tudomány oltással kapcsolatos bizonyítékalapú megállapításával foglalkozik. Hangsúlyozta:

- az 50% feletti hatékonyságú oltások hozzájárultak az életmentéshez;
- nagyon kevés kivételtől eltekintve (többnyire súlyos alapbetegségek esetén), az immunizált személyek nem kerültek intenzív ellátásra;
- az oltott személyek kisebb mértékben továbbították a fertőzést és hozzájárultak a járvány megfékezéséhez;
- az előadás időpontjáig beadott 9,6 milliárd dózis nem kísérleti mennyiség;
- a mellékhatások száma elenyésző a bizonyított előnyökhöz képest;
- a halálesetek és a súlyos szövődmények száma drámai csökkenést mutatott a legtöbb oltást beadott országokban (Izrael, Anglia, USA egyes államai).

Konklúzió

Az immunizálás (oltások) a közegészségügyi szabályokkal együtt, alkalmazásuk óta, világszerte hozzájárultak az élettartam növeléséhez. Az oltással történő immunizálást az egyház nagyon régóta alkalmazza világszerte. Megfelelő életmóddal párosulva hozzájárult számos fertőző betegség, szövődmény és haláleset megelőzéséhez. Ezzel együtt az egyház az egyén döntésére bízta az oltások igénybevételét.

Arra is felhívta a figyelmet, hogy az oltás nemcsak rólunk szól, hanem a közjót is szolgálja. Mint keresztény közösség hozzájárulhatunk a járvány befejezéséhez. A döntésünkkel Istent dicsőítsük meg.

(Az összeállítást készítette:

Dr. Ósz-Farkas Ernő, ESZO vezető)

VIRÁGZÓ NŐK ISTEN KERTJÉBEN

„Van sok apró, szívet melengető emlékem...”

Interjú Rozmann Károlyné lelkésznővel

Irén kolléganőmet öröm és bánat veszi körül. Azok közé tartozik, akinek mély megpróbáltatásokat kellett átélni. Családi veszteségek, két gyermeke és egyik unokájának váratlan halála acéllá edzette erős hitét, ezért vallja ma is: „Aki hisz a Fiúban, örök élete van...”

Évtizedeken át egyedülként lektorálta egyházunk kiadványait, sas szeme észrevette az elütéseket, a nyelvtani hibákat, az értelmetlen mondatokat, amiket ő szépen, pontosan és magyarul egybeszerkesztett. Sokoldalú egyénisége gazdagítja a körülötte élőket, ahogyan engem is, amikor éveken át együtt dolgoztunk az irodalmi munkában. Férjével, Károllyal (akinek csodálatos hangja még a fülemben cseng) a zene művelésével és az Ige tanítása által gyarapították gyülekezetünket. Fáradhatatlan szolgálatok példaértékű.

Irén szorgalmas, kitartó munkája mindig segítette egyházunk vezetőit és munkatársait a mindennapi szolgálatukban. Szerénységénél talán a tudása nagyobb. A legolvasottabb nőt ismerhetjük meg benne, a Szentírás és a könyv szeretete mindent felülmúl nála, bölcsessége ebből fakad.

Gyermekei, Judit és Viktória továbbviszik édesanyjuk tanulás iránti szeretetét. Irén megtapasztalta azt, ha sokat tanulsz és sokat tudsz, mindig a forráshoz, az Örökkévalóhoz kell visszatérned.

– **Tudom, a saját életemet csak a magaméhoz tudom mérni, többet értem el, vagy kevesebbet, mint a másik. Te mit értékelsz a legjobban azért, hogy lelkésznőként szolgáltál? Milyen eredményért vagy a leghálásabb Istennek?**

– Az egyházi munkám során a lelkési munkakör csak egy volt a sok közül (ráadásul kényszerhelyzetben kellett akkor többünknek lelkési munkát is vállalni a sok egyéb tennivaló mellett). Eredményt nem tudok, nem is mernék megfogalmazni. Istennek leginkább hozzám való végtelen türelméért vagyok hálás, és azért, hogy eleséseimből a mai napig felemelget, a legkülönbözőbb eszközöket használva fel erre.

– **Kinek a prédikációja kötötte le a figyelmet legjobban fiatal korodban, és miért?**

– Voltak a prédikálók között olyanok, akiből úgy éreztem, őszinte elkötelezettség áradt az evangélium iránt, ez néha példájuk követésére ösztönzött. Szomorúan kellett azonban szembesülni a különbséggel, ami a szószéken álló és onnan lejövő személy megnyilatkozása között van.

– **Hol ismerkedtél meg a férjeddal?**

– Férjemmel – akivel túl vagyunk az 55. házassági évfordulón –, Károllyal az Eszék utcai (a mai Újbudai Gyülekezet elődje) gyülekezetben ismerkedtem meg 1965-ben. Újra meg újra megfogalmaztuk egymásnak, Isten előtti hálával, hogy

annak idején nem csupán *biokémiai* folyamatok vezettek össze minket, hanem merészeljük azt gondolni, hogy ez így volt Isten rólunk elgondolt tervében.

Férjem stabil helytállása, családja iránti elképesztő szeretete, elfogadása nélkül egyházi munkám töredékét sem végezhettem volna el. Autodidakta módon művelte magát sokféle területen. Amikor az egyházi helyzet úgy kívánta, lelkési felkérésre szombatontként igehirdetői szolgálatot végzett harminc éven át több mint húsz gyülekezetben. (Ezért fizetést nem kaptak az igehirdetők, csak útiköltség-térítést.) Ha ő nem vállalja fel az én ún. hivatásomat, nem tudtam volna munka, család, gyerekek mellett az 1962-ben elkezdett teológiai tanulmányaimat (a lelkészképzés többszöri átszervezéséhez alkalmazkodva, különbözeti vizsgák, kényszerű kihagyások után) végül a Debreceni Református Teológiai Akadémián (az egyetem akkori neve) befejezni. Tőle tanulták meg gyerekeink is türelemmel, szeretettel elhordozni az édesanyjuk fizikai távolléte miatti hiányérzetet.

– **A járvány időszakában egyre többet foglalkoztat bennünket Jézus visszajövele. Mit gondolsz, a koronavírus-járvány lehet az utolsó napok eseménye?**

– Szomorú lenne, ha csak most, a minket is érintő járvány idején gondolnánk vágyakozással Jézus visszajövele. Jézus ezt mondja: „Aki hisz a Fiúban, örök élete van...” (Jn 3:36, lásd még Jn 17:3). A

Rozmann Károlyné, Irén

visszajövele (mint a bűn szomorú történetének lezárása) nem a félelmetes útjelző jelekhez kötődik, hanem Jézushoz. Az Ő látható visszajövele lesz az utolsó napok semmihez sem hasonlítható eseménye.

– **A pihenés és az egyedüllét Istennel, a közösséggel békével tölti el az embert. Hogy nézett ki egy szombatnapod?**

– Aki adventista gyerekek született az én időmben, zömmel azt tanulta meg, hogy mit nem szabad csinálnia szombaton, hogyan kell viselkedni az imaházban. Lelkészként a szombat a hétköznapiaknál is keményebb „munkanap” volt számomra. A párhuzamosan végzett egyéb egyházi feladatkörök ellátása közben igeszolgálatra való felkészülési idő nem volt, azt csak az éjszakából lophattam el, amik amúgy is rövidek voltak a kicsi, majd nagyobb gyerekek körüli aktuális tennivalók ellátása miatt. Töredékekben emlékszem áldott, feltöltő órákra, alkalmakra a szombatokon is. Volt olyan, hogy férjemmel és gyerekeinkkel „kiszöktünk” szombaton istentiszteleti idő alatt a természetbe egy kis csöndet, lazítást keresni, ám ezen többen megbotránkoztak, ezért ezt ritkítottuk.

– **Az adventista közösség ismert volt vendégszeretetéről. Régebben gyakrabban hívták meg szombaton ebédre egymást a testvérek. Tudom, nálatok is sűrűn összejött az ifjúság, a testvéri közösség. Mi volt a legfinomabb étel, amit elfogyasztottál?**

– Igen, voltak vendégtestvérekkel közösen elköltött ebédek. Ha eszembe jut valamilyen étel, az elsősorban azért számított finomnak, mert nagy szeretettel tették elém. Gyerekkoromból sok olyan időszakra emlékszem, amikor a szombati hajában főtt krumpli mellé ötünknek még két főtt tojás is jutott...

– **Az ember úgy talál magára, ha egy tágabb képet lát meg a világból. Volt-e alkalmad külföldre utazni?**

– Úgy érzem, a mai napig nem biztos, hogy magamra találtam. Ebben – azt hiszem – az sem segített volna, ha körbe utazom a világot. Magánemberként 3–4 alkalommal voltam külföldön. Egyházi program résztvevőjeként sohasem.

– **Mi a legkedvesebb, egyházunkhoz kapcsolódó emléked?**

– Aktív egyházi munkám ideje alatt hat

unióelnök mellett dolgoztam, különböző területeken. Van sok apró, szívet melengető emlékem bizonyos helyzetekből, emberségből, jó példából – hálásan gondolok azokra, akikhez kapcsolódnak.

– **Valószínűleg sokaknak segítettél a hit útjára lépni, és a lelki életben járni.**

– Hogy kinek, miben segitettem a hitélet, a lelki élet, a fizikai gondok hordozása tekintetében, nem tartom számon. Elsősorban rengeteg mulasztásom van szemem előtt, ami miatt Isten és emberek megbocsátó szeretetére vagyok utalva. A jó Isten elképesztő módokon átsegített életem legkülönbözőbb szakaszainak, történéseinek útvesztőin.

– **Mi volt a legnagyobb álmod, kérésed Istentől, ami megvalósult?**

– Nem voltak álmaim, kéréseim, terveim az életre. Fiatall korom óta – belém rögzült

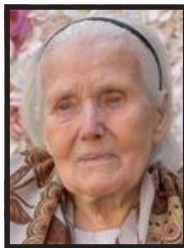
„jóhívó szlogen” szerint – arra törekedtem csupán, hogy Isten vezessen, mutassa meg, mit vár tőlem, hol a helyem, és ott segítsen legjobb tudásom szerint helytállni.

– **Mit üzensz a lelkészfeleségeknek?**

– Próbálják elképzelni, gyülekezeti tagként, mit várnának el a lelkésztől és feleségétől/férjétől (manapság sok a nő lelkész)! Figyeljék meg az evangéliumokban, kikre figyelt oda Jézus elsősorban, amikor az emberek között vagy szombaton a zsinagógában volt!

Tokics Marika
NSZO munkacsoporttag

Búcsúzunk...

**Nagy Andrásné
sz.: Bullás Ilona**
1926–2021

Egy hosszú és küzdelmes életút zárult le Nagy Andrásné, Bullás Ilona testvérünk halálakor. Szegeden született 1926. február 27-én. Még egészen kicsi gyermek volt, amikor meghalt az édesapja, és alig serdült fiatal lánnyá, az édesanyját is elveszítette. Anya és lánya nélkülözések közepette élt.

Ilonka azonban élénk érdeklődésű fiatalként Budapestre került tanulónak. Hamarosan megismerkedett egy kedves házaspárral, akiken keresztül egy magasabb rendű ismerettel bővült a tudása: a Györkös házaspár a Bibliával ismertette meg. Elhívták az istentiszteletre is, és Ilonka hamarosan a Hetednapos Adventista Egyház Budapest „B” gyülekezetének tagja lett. Megismerkedett Nagy Andrásné Vajó Ilonkával is, és nagyon jó barátok lettek. Komoly támaszt jelentett Nagy

Andrásné testvérnőnknek, aki hat gyermeket hozott a világra. Együtt tanulmányozták a Szentírást, ahogyan Ilonka néni visszaemlékezett: „Szomjaztam a Biblia igazságait”. Nagy Andrásné Vajó Ilonka azonban hamarosan megbetegedett és meghalt. Halála előtt arra kérte kedves barátnőjét, hogy segítsen a gyermekei felnevelésében, és férjének is meghagyta, hogy Bullás Ilonkát válassza feleségnek és a gyermekei nevelőjének a halála után. Az özvegy és Ilonka is gyászruhában, néhány héttel később házasságot kötöttek 1962-ben, hiszen a legkisebb gyermek még csak csecsemő volt.

A család nemsokára Kazincbarcikára költözött. Ilonkának a hat örökbe fogadott gyermeke mellé még három saját kicsinye született, így kilenc gyermeket nevelt fel Nagy Andrásnéval, és voltak mintegy harminc éven át a Miskolci Gyülekezet tagjai. Harminc év után új életteret választottak, megvásároltak egy nagykertes ingatlant a Fejér megyei Dégen. Itt hoztak létre remek kertet, teljesen ellátva magukat zöldség- és gyümölcsfélével. Nagy András testvérünk hite meggyengült, de a feleségéé soha. A Székesfehérvári Gyülekezet értékes tagjaként élt. Szakvizsgát tett gyógynövényismeretből, akinek csak lehetett segített, egészséges növényi táplálkozása közismert volt. Mandolinozott, nem is akármilyen szinten, volt rendszeres hangszerismerete és szép énekhangja. Mind a kilenc gyermekét részesítette zenei oktatásban, és közöttük akadnak hivatásos muzsikuskok, nemcsak Magyarországon, hanem szerte a világban is.

Férje halála után még 89 éves koráig egyedül látta el magát dégi otthonában. Erejének gyengülésekor vonult be a Lovasberényi Idősek Otthonába. Itt érte a halál 96. életévében. Földesi Hajnalka, az

otthon vezetője elmondta, hogy soha nem volt semmire egyetlen panasz szava sem, mindent hálásan fogadott.

Temetése 2021. november 19-én volt a Szentendre, Sztaravoda-i temetőben. A feltámadás ígéretének, az emberi életpálya értelmes és reményteli végigfutásának ígéit Egerváriné Kőkényes Zsuzsa szölte a ravatalnál és a sírnál. Ilonka néni mind a kilenc gyermeke jelen volt a szertartáson, számos unokája és dédunokája is elkísérte földi nyughelyéhez, ahol áldozatos életének végső jutalmáig pihen.

-ISA-

„És imé hamar
eljövök, és az én jutalmam
velem van...”
(Jelenések 22:12)

Az **Adventista félóra**
következő műsorát
április 29-én, pénteken
13.30-kor sugározza
a Kossuth Rádió.

ADRA hírlevél

A Nemzetközi ADRA híre Madagaszkárról

Csupán néhány héttel azután, hogy az Ana trópusi vihar pusztítást végzett Madagaszkáron 2022 januárjában, február 5-én és 6-án a BATSIRAI-nak elnevezett trópusi ciklon csapott le az ország középső és déli részére. A vihar a sziget délkeleti részén 143 mérföld/órás széllal tört keresztül, a part menti és a szárazföldi városokat egyaránt lepusztítva. A heves esőzések következtében a termés odaveszett, a sivatagi területeket pedig elöntötte a víz.

A BATSIRAI ellehetetlenítette a vízellátást, továbbá áramszünetet, megrongálódott és megsemmisült épületeket, iskolákat hagyott maga után. Az ENSZ Humanitárius Ügyeket Koordináló Hivatala szerint a segélyakciók folyamatban voltak, bár a kimosott utak és hidak miatt egyes területek megközelíthetetlennek bizonyultak.

A február 14-i adatok szerint:

- ♦ 121 embertársunk veszítette életét;
- ♦ a katasztrófának 143 718 áldozata (30 123 háztartás) van;
- ♦ 27 048 kitelepített személyt (6 113 háztartás) tartanak nyilván, 79 helyszínen;
- ♦ 8364 otthon megsemmisült;
- ♦ 4654 otthon megrongálódott;
- ♦ 7098 házat elöntött a víz;
- ♦ 1986 megrongálódott és 2562 megsemmisült tantermet számoltak össze;
- ♦ 93 egészségügyi központ megrongálódott;
- ♦ 6 egészségügyi központ tönkrement.

Az ADRA ERT (Vészhelyzetkezelési Csapat) gyors szükségfelmérést végzett; a szervezet személyzete a Hetednap Adventista Egyház helyi vezetőségével folyamatosan felméri a szükségleteket, továbbá együttműködik a kormányzati minisztériumokkal és ügynökségekkel, valamint partnerszervezetekkel (OCHA, WFP, UNICEF)

2022. február 11-én az ADRA csapata élelmet adományozott a Hetednap Adventista Egyház Mananjary-i Gyülekezetének épületében menedéket kapott családoknak, többek között 125 kg rizst, 25 kg babot, 25 kg kukoricát, étolajat, sót és egyéb fő-

zéshez szükséges alapélelmiszereket. Az adományozott élelmiszer várhatóan 1 hétig elegendő lesz a komplexumban elhelyezett családoknak, míg újabb segítség érkezik.

7 térség (1 térséghez számos falu vagy úgynevezett Fokontany tartozik) lett kijelölve ADRA-segélyezésre, itt az ADRA a következő támogatást fogja nyújtani:

higiéniai feltételeinek, valamint ideiglenes hajlékok és vetőmagok biztosításában.

A felmért szükségletekre választ adó programokra 500 000 USD szükségeltetik összesen. A vetőmag és mezőgazdasági szerszámok költsége ezen felül van. Február 14-ig a nemzetközi ADRA támogatásával 113 000 USD gyűlt össze.

Odaveszett otthonok Madagaszkáron

élelmet, vizet, higiéniai és tisztasági csomagokat, hajlékot/menedékhelyet, mezőgazdasági helyreállítási támogatást (mezőgazdasági szerszámok és vetőmag), mivel e térségekben a legtöbb család minden termőföldjét és mezőgazdasági terményét elvesztette.

A mezőgazdasági helyreállítási támogatás később érkezik, a jelenlegi vészhelyzet kezelése után. Az élelmiszersegélyért az ADRA együttműködik a WFP-al (Világélelmészeti Program).

Folyamatban van az ADRA és a World Central Kitchen közötti megállapodás, mely szerint a szükségét szenvedő családoknak meleg ételt biztosítanak. A helyi ADRA támogatást nyújt járműparkjának használatával, a meglévő élelmiszerelosztó hálózataival, és a már működő szállítási mechanizmusával.

Az említett 7 térségben az ADRA teljes mértékben felelős lesz a családok víz- és

Imáinkban hordozzuk az áldozatok hozzátartozóit, a nélkülözőket és a térségben dolgozó ADRA csapatot, hogy hatékonyan és bölcsen végezzék szolgálatukat – ezáltal is bemutatva Istenünk gondoskodó szeretetét.

Felhasznált források:

Az ADRA Madagaszkár 2022. feb 14-i helyzetjelentése;

www.nytimes.com; www.greenmatters.com;

www.earthobservatory.nasa.gov;

Fotó: Alkis Konstantinidis/Reuters

Lőrincz Melinda
ADRA munkatárs

Az ADRA Alapítvány működését a Nemzeti Együttműködési Alap, a Miniszterelnökség és a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. támogatja a „NEAN-KP-1-2021/5-000077” és a „NEAO-KP-1-2021/10-000558” pályázati azonosítószámú szerződések keretében.